

kommunuvalið

Til tey sum fara á val

Komandi 4 árinu skulu vit seta gongd á
– Fyri at betra trivnaðin í Havnini
– Okja tryggileikan í Havnini
– Okja demokratið í Havnini
– Okja lívsgóðskuna í Havnini.

Fyri at kunna menna Havnina eiga vit at trivast og vera trygg í Havnini. Vit eiga at kenna okkum heima og at vera stolt av at vera havnarfólk. Skal hetta lata seg gera av álvara eiga vit at skapa eitt nógv betur samband millum yngri og eldri og millum ungdomin serstakliga.

Ikki minst eiga vit at fáa eitt størri tilknýti millum fortíð og framtíð okkara fyri at styrkja um kensluna av okkara Havn. Havnin er nógv størri staður í landinum, og hann gerst alamt størri. Men Havnin skal ikki líkast einum stórbýi, sum vit annars oftani kenna teir. Men er Havnin ikki í ávísan mun farin at vísa nýkur óheppin eyðkenni? Miðbyurin í Havnini er mangan ikki ólíkur stórbýum. T.d. er alt ov stóru partur av ungdomi okkara arbeiðsleysur. Hetta er ikki teirra skuld! Her er kommunan langt frá eini nokk at loysa trupulleikan. Fær ungdomurin ikki nýtt ar-

beidsorku sína, verður orkan nýtt til annað móguliga ókonstruktívt. Kommunalir lappa-loysnir fyri ungdomin duga ikki á hesum øki. Vinnan skal takast við uppá ráð, og úrslit skulu finnast. Vinnan kann heldur ikki verða tjent við, at ein partur av arbeiðsmegini sum frálíður missir virði sítt. Demokratið er ein týðningarmikil tættur í loysnini av hesum. Tí verri hava vit ov nógv dómi í dag um, at fólk siga, at tað nyttar einki at tí ella eg gera nakað. Men til hetta er svar mitt: **Jú - tað nyttar.** Brúkið rættin at velja - tá velja tit rættin at krevja. Og tit hava rætt at krevja!
Heilsan

Gordon Ejdesgaard

Býráðsvalið á Tvøroyri

Undirritaði hevur havt sæti í býráðnum seinastu 12 árinu, og haldi eg, at hetta skeiðið kann bítast í triggjarpartar - 1984-88, har alt landið gekk amok, 1988-92, har alt fór um koll og hesi seinastu fyra árinu, har ein nýggj byrjan er sett í verk.

Vinnan

Vit kunna í dag staðfesta, at Tvøroyri er millum fremstu bygdir, tá tað snýr seg um fiska- og idnaðar-ymskir og innan fiskivinnuna eru vit undangongumenn, ið royna nýggjar leiðir.

Arbeiði

Arbeiði er so gott sum til allar hendir, arbeiðsloysisprosentin er næstan lægst í landinum, tó er ynskjandi, at arbeiði innan fiskiðnaðin var meira stóðugt, men hesin spurningur er tengdur at ruðuleikanum við Fiskavirking v.m.

Nýggjar vinnur

Nókur nýggj vinnuvirkir eru sett á stovn seinastu árinu, og er tað at fegnast um, at menn hava áraði til slikt.

Býráðið saman við privatum og fakfeløgum fylgja væl við, hvat hendir innan oljvinnuna, men enn er ov tíðliga at siga nakað fíktígligt um hetta málið, hóast framstig hómast hvønn dag, ið gongur.

Tað má vera ein sjálvfylgja, at Suðuroyggin kemur at liggja frammalaga í eini komandi oljvinnu, men tianverri hava okkara

landspolitikkarak ongan landspartapolitikk.

Býráðsmál - byggingmál

Hóast truplar figgarligar karmar, so hevur eydnast býráðnum at friðka nakað um býin, gongubreytir eru gjordar, ferðsluviðurskiptini í miðbýnum eru betra, havnaumstøðurnar eru bætta og viðurskipti kring bátahyljarnar eru um at verða í lagi.

Innan heilsuverkið hava kommunu- og tannlæknar fingið betri arbeiðsviðurskipti.

Viðlíkahaldið av skúllum kemur at halda á fram næsta ár.

Figgarviðurskipti - skattskyldug inntøka

Í 1987 var skattskylduga inntøkan uml. 205 mió.kr., og fall hon til uml. 145 mió.kr. - í 1997 verður mett, at hon verður um 165 mió.kr. So tað er at fegnast um, at tað gongur fram á aftur - hetta kemur at merkjast bæði vinnuliga og kommunalt. Tvøroyri hevur næsthægstu inntøku pr. íbúgva í Føroyum.

Figgarætlan

Figgarætlanin fyri 1996 javnvigar við 30,8 mió.kr. brutto, og víst inntøkvøkstur í ár, at inntøkan verður uml. 12% hægri enn mett. Hetta er eisini at fegnast um.

Likviditetur

Orsakað av hægri inntøkum og orsakað av fyrbils

kommunuskuldarloysnini hevur likviditeturin neyvan verið betri enn í ár.

Í 1992 var leysaskuldin 7,2 mió.kr., í dag er ongin leysaskuld. Fyrst í hvørjum mánað verða allar rokningar goldnar, og Tvøroyrar Kommuna hevur uml. 2,5 mió.kr. á bók at gjalda Veðhaldsgrunninum aftur í ár.

Skuldin

Tá vit fegnast um vinnutøk, lítur arbeiðsloysi og høga meðalinntøku, so fannar fagnaðurin, tá tiosið fellur á lániskuldina.

Pr. 30.09.96 var samlaða skuldin 157 mió.kr., goldið var 8,6 mió. kr. í rentu og 4,5 mió. kr. í avdráttum.

So við ársenda verður skuldin niðurgoldin við uml. 6 mió. kr., og man hetta vera fyrstu ferð seinastu 20-30 árinu, at skuldin minskar.

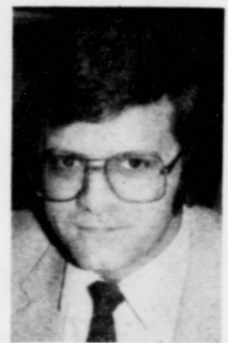
Hví er skuldin so stór?

Burtursæð frá lántøku til vanlig kommunumál og onkrum mistaki í samband við bygging, so eru serliga tvinnar orsøkir til stóru skuldina.

Fyri tað fyrsta vaks kommunuskuldin í Føroyum frá 1990-94 við 25% - uttan at nakað lán varð tikið - her er talan um rentutílskriving.

Í øðrum lagi hevur kommunan fært ein órvisi vinnupolitikk, sammett við aðrar kommunur.

Tvøroyrar kommunu hevur síðan 1975 sett 23,7 mió. kr. í partapeningi í skip og virkir, samstundis sum veð-

hald á kr. 18,4 mió. kr. eru vorðin effektiv.

Her er so stalt talan um 42,1 mió. kr. - uttan rentutílskriving, sum Tvøroyrar kommunu heftir fyri.

Støtt gjalda vit í dag 3% í skatt fyri oman fyri nevndu upphædd.

Valið

Tvøroyrar kommunu er á rættari leið figgarliga, og tí er neyðugt, at verandi samgonga heldur á fram eftir valið, har allir politiskir flokkar eru umboðaðir sum valevni ella stillarar á samgongulistunum.

At enda farið eg sum býráðsformaður at takka øll um býráðslimumun fyri gott samstarv hesi 4 árinu - uttan sætt og semju varð ikki rokkið so langt.

Páll Vang

KUNNGERÐ

Tað er bert ein listi til kommunuvalið tann 3. des. 1996.

Nevnini á valevnunum eru hesi:

Dánial Christoffersen
Hálvdan Gudmundssen
Jógvan Sjúrdur Hansen
Suni Joensen
Ingolf Johannesen
Regin á Lofti
Thurid Olsen
Johnfinn á Plógv
Rósa Samuelsen

Sandavágs kommuna
FR-360 Sandavágur

Eldrarøktin, almanna- og heilsuamál

Føroysku kommunurnar eru við til at gjalda ein part av útreiðslunum til almanna- og heilsuamál.

Við heimild í lógini um almenna forsong fyri Føroyar við seinni broytingum verða røktar- og ellisheim, vistarheim, umlættingarheim, eldrasambýli og heimarøktin ríkin.

Búskaparlígu viðurskiptini í Føroyum hava havt við sær, at jättanin til nevnda økið hevur als ikki verið nógv stór í mun til tørvin.

Landsins politikkarak og onnur sum hava havt ábyrgdina av økinum hava aftur og aftur ført fram, at neyðugt er at skipa fyri alternativum tilboðum til tey eldru. Nakað er eisini gjørt, men enn vantar nógv, tí

veruleikin er, at tørvin er gerst alsamt størri.

Tørvin á heimahjálp er eisini av ymskum orsøkum stóðugt vaksandi, m.a. av stytta innleggingartíðini á sjúkrahúsum, fráflytingini av yngri ættarliðinum og longum biðlistum og røktar- og ellisheim. Samb. lögtingsfiggarlógargruppskottin um fyri 1996 vórðu í 1994 veittir uml. 35.000 heimahjálpartilmar í miðal um mánaðin, meðan talið hækkaði til uml. 38.000 tímar í miðal um mánaðin í 1995.

Tey, sum arbeiða í heimarøktini - heimahjálpir og sjúkrasystar - gera eitt megnar arbeiði til dagligt. Ofta arbeiða hesi fólk nógv fleiri tímar, enn tey fáa lön

fyri, tí tørvin er so ógvuliga stórur. Landsins myndugleikar eiga tí at virða hesi fólk og geva teimum nóv betri arbeiðsumstøður. Alneyðugt er við nýggjari útbúgving og endurtúgvung, so tey gomlu og sjuku, sum ynskja at vera heima sum longest, kunnu fáa eina nógv góða og trygg røkt.

Eisini á røktar- og ellisheimum, umlættingarheimum, eldrasambýlum og vistarheimum gera starvsfólkini eitt ógvuliga gott og týðandi arbeiði, men tíverri eru biðlistarnir til hesi heim alsamt vaksandi. Her er ein stór uppgáva hjá lands- og kommunalpolitikkarakunum at loysa. Nevndin fyri Eysturoyar røktar- og ellisheim hevur í seinastuni gjørt eitt

ávíst arbeiði, sum hevur til endamáls at finna loysnir sum bota uppá støðuna. Nývaldu bý- og bygðaráðslimirnir í Eysturoynni eiga tí at taka hetta málið upp í størsta álvarsemi; byggja á tað, sum er gjørt, og eiga beinanvegin eftir valið at skipa so fyri, at gjørligt verður at fremja nakað munagott í verki.

Vit eiga at geva teimum gomlu í okkara samfelag nógv betri umstøður og tryggileika, tí tey hava so sanniliga tikið tøk og lagt lunnar undir okkara vælferðarsamfelag í dag.

Súni í Hjøllum,
bygðaráðslimur